

Joensuun kaupungin hallintosääntö tulevalle valtuustokaudelle

KH 10.03.2025 § 84
381/00.01.01.00/2025

Joensuun kaupungissa on perinteisesti tarkasteltu hallintosäännön muutostarpeita ennen valtuustokauden vaihtumista.

Hallintosääntötarkastelua varten toteutettiin lokakuussa 2024 valtuustoryhmille kysely mahdollisista tulevista hallintosääntöön liittyvistä muutostarpeista. Kyselyn yhteenvetoa esiteltiin kaupunginhallitukselle kokouksen alussa 28.10.2024 ja samalla kaupunginhallitus antoi saatteita asian jatkovalmistelulle. Kaupunginhallitus perusti 4.11.2024 § 364 poliittisen ohjausryhmän valmistelevaan hallintosääntömuutoksia. Työryhmän puheenjohtajana toimi kaupunginhallituksen puheenjohtaja Jere Nuutinen ja työryhmässä oli edustus jokaisesta valtuustoryhmästä. Ohjausryhmä kokoontui viisi kertaa ja valmisti hallintosääntöön tehtäviä muutoksia. Valtuustolle järjestettiin asiasta iltakoulu 24.2.2025 ennen valtuuston kokousta.

Uuden valtuustokauden alkaessa hallintosääntöön esitetään tehtäväksi seuraavat luottamushenkilöorganisaatiota koskevat muutokset:

1. Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen lautakunta

Osallisuus- ja vetovoimalautakunnan nimi muutetaan hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen lautakunnaksi ja lautakunta siirretään hyvinvoinnin toimialalle.

Lautakunnan tehtäviä muutetaan siten, että kaupungin vetovoimaisuuden ja tunnettavuuden edistäminen sekä markkinoinnin, viestinnän ja tapahtumapalveluiden kehittäminen siirretään kaupunginhallituksen tehtäviin. Jo tällä hetkellä kaupunginhallitus vastaa näitä sivuavista tehtävistä (mm. kaupungin kilpailukyvyyn ja elinvoiman kehittämisestä, edunvalvonnasta sekä kaupungin markkinoinnin, tiedottamisen ja viestinnän johtamista ja näitä koskevien periaatteiden hyväksynnästä). Näin muutos kokoa vastuun ao. tehtävistä kokonaisuudessaan kaupunginhallitukselle. Lakkautettavan henkilöstö- ja työllisyysjaoston tehtävistä lautakunnan tehtäviin siirretään tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman valmistelu ja hyväksyminen.

Lautakunnan tehtäväksi tulee siten entistä selvemmin nimenomaan vastata osallisuuden kehittämisestä ja kansalaistoiminnan tukemisen kehittämisestä, asukas- ja kyläyhdistysyhteistyön vahvistamisesta sekä asukas- ja asiakastytyytyväisyyden kehittämisestä. Toinen lautakunnan tehtäväkokonaisuus liittyy hyvinvointiin; lautakunnan tehtäviin kuuluu mm. toimia ehkäisevästä päihdetyöstä vastaavana toimielimenä, ohjata ja koordinoita kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä raportointia ja hyvinvointikertomuksen valmistelua ja laatimista koko kaupungin osalta sekä vastata yhdyspintatyöstä hyvinvointialueen kanssa.

Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen lautakunnan ratkaisovaltaa laajennetaan niin, että lautakunta ratkaisee kaikki hyvinvoinnin toimialaan liittyvien avustusten jakoperusteet ja avustusten myöntämisen. Lisäksi ratkaisultaan kuuluvat uusina kohtina osallisuuteen liittyvistä kumppanuussopimuksista päättäminen sekä kaupungin palvelupisteisiin sekä kohtaamispaikkojen ylläpitämiseen liittyvät asiat.

2. Kasvatus- ja koulutuslautakunta

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan ja sivistys- ja hyvinvointijohtajan ratkaisovaltaa täsmennetään niin, että lautakunnan tehtäviin lisätään kohta, jonka mukaan se päättää päiväkodin perustamisesta ja lakkauttamisesta. Sivistys- ja hyvinvointijohtaja päättää puolestaan päiväkodin alaisuuteen muodostettavan yksikön perustamisesta ja lakkauttamisesta.

3. Kaupunkirakennelautakunta

Kaupunkirakennelautakunnan tehtäviin siirretään kaupunginhallituksen tehtävistä vastuu asuntopoliittisen ohjelman valmistelusta. Perusteluna tälle on se, että asuntopoliitikan toteuttaminen liittyy oleellisesti mm. maapolitiikkaan ja kaavoitukseen, jotka kuuluvat kaupunkirakennelautakunnan vastuualueeseen.

4. Rakennus- ja ympäristölautakunta

Rakennus- ja ympäristölautakunnan jäsenmäärää pienennetään yhdestätoista seitsemään. Rakennus- ja ympäristölautakunnan tehtävät ovat pääasiassa lupa- ja valvontaviranomaisena toimimista, eikä tehtäviin sisälly poliittisesti merkittäviä asioita. Lautakunnan tehtävät eivät edellytä nykyisen suuruista jäsenmäärää.

5. Kaupunginhallituksen henkilöstö- ja työllisyysjaosto

Kaupunginhallituksen henkilöstö- ja työllisyysjaosto esitetään lakkautettavaksi. Käytännössä sen päättämien asioiden määrä on vuositasolla ollut vähäinen. Jaoston käsittelemät asiat siirretään kaupunginhallituksen tehtäviksi, mikä myös korostaa kuntalain mukaista kaupunginhallituksen roolia työnantajan edustajana ja kaupungin henkilöstöpolitiikasta vastuussa olevana toimielimenä. Edellä todetuin tavoin jaoston tehtävistä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman hyväksyminen siirretään kuitenkin hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen lautakunnalle. Osa jaoston tehtävistä (KVTESin toteuttamisen valvonta, henkilöstön osaamisen kehittäminen) on sellaisia, joista käytännössä huolehtii jo voimassa olevan hallintosäännön mukaan henkilöstöjohtaja (pääallekkäiset toimivallat). Näin ollen näiden tehtävien osalta jatketaan entistä käyntäntöä ja ne kuuluvat edelleen henkilöstöjohtajan (ja henkilöstöyksikön tehtäviin).

6. Konsernijaosto

Omistajaohjausjaoston nimi muutetaan konsernijaostoksi ja jaoston tehtäviin tehdään joitakin muutoksia. Elinkeino- ja tulevaisuusrahastojen sijoituspolitiikan hyväksyisi jatkossa konsernijaosto, kun tähän saakka sen tehtävänä on ollut valmistella asia kaupunginhallituksen päätettäväksi. Tytäryhteisöjen kanssa tehtävistä tavoite- ja tulossopimuksista luovutaan ja niiden hyväksymistehtävän sijasta konsernijaosto valmistelee yhtiöille asetettavat talousarvion toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Uusina tehtävinä konsernijaostolle lisätään tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimeämisprosessin hyväksyminen, kaupungin kilpailukyvyn ja elinkeinotoiminnan edellytysten edistämiseen liittyvien asioiden valmistelu sekä kaupungin edunvalvontaan

liittyvien asioiden valmistelu. Jaoston tehtäviin kuulunut sosiaali- ja terveystalvelujen omistajaohjauksesta vastaaminen poistetaan tarpeettomana.

7. Sisäisen tarkastuksen toimikunnan lakkauttaminen

Kaupungin sisäisen tarkastuksen toimikunta on toiminut osana kaupunkikonsernin sisäistä valvontajärjestelmää. Sen tehtävä on ollut kaupungin sisäisen valvonnan toimintaohjeen mukaan mm. valvoa sisäisen tarkastuksen asianmukaista järjestämistä ja käsitellä kaupungin selonteko sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan järjestämisestä, hyväksyä sisäisen tarkastuksen yksikön tarkastussuunitelma ja käsitellä sisäisen tarkastuksen yksikön tarkastusmuistiot ja toimeksiantojen erillisselvitykset sekä muut sisäisen tarkastuksen raportit.

Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa jo voimassa olevan hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus. Sisäisen tarkastuksen toimikunnan rooli on jäänyt vähäiseksi, ja sen tehtävä on ollut käytännössä käsitellä sisäisen tarkastuksen tarkastusraportteja. Toimikunta tai sen jäsenet eivät kuitenkaan ole mitenkään voineet hyödyntää raporteissa saamia tietoja. Tarkastuksen vaikuttavuuden kannalta on perustelumpaa, että taho (kaupunginhallitus), jonka vastuulla sisäisen tarkastuksen järjestäminen on, myös kokonaisuudessaan vastaa sisäisestä tarkastuksesta ilman erillistä toimikuntaa ja että sisäinen tarkastus myös raportoi nimenomaan kaupunginhallitukselle.

Näin ollen hallintosäännöstä on poistettu maininnat sisäisen tarkastuksen toimikunnasta ja toimikunnalle sisäisen valvonnan toimintaohjeessa annetut tehtävät on relevanteilta osiltaan siirretty hallintosääntöön kaupunginhallituksen tehtäviksi.

8. Edellä mainittujen muutosten vaikutus kaupunginhallituksen tehtäviin

Lautakuntien tehtävämuutokset vaikuttavat kaupunginhallituksen tehtäviin siten, että osallisuus- ja vetovoimalautakunnan tehtävistä kaupunginhallituksen tehtäviin lisätään vastaaminen kaupungin vetovoimaisuuden ja tunnettavuuden edistämisestä sekä markkinoinnin, tiedottamisen, viestinnän ja tapahtumapalveluiden kehittäminen. Lisäksi tehtäviin lisätään vastaaminen hyvinvointialueen kanssa käytävistä tehtävien hoitamiseen liittyvää yhteistyötä, tavoitteita ja työnjakoa koskevista neuvotteluista.

Sisäisen tarkastuksen toimikunnan lakkauttamiseen liittyen kaupunginhallituksen tehtäviin lisätään sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevien ohjeiden ja menettelytapojen hyväksyminen ja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisen järjestämisen valvonta. Niin ikään kaupunginhallituksen tehtäviin lisätään sisäisen tarkastuksen yksikön tarkastussuunitelman hyväksyminen. Kaupunginhallitus myös jatkossa käsittelee sisäisen tarkastuksen vuosiraportin lisäksi kaikki muut sisäisen tarkastuksen tarkastusraportit ja selvitykset sekä antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä keskeisistä johtopäätöksistä.

Henkilöstöön liittyviä uusia tehtäviä kaupunginhallitukselle ovat kaupungin henkilöstö- ja työnantajapolitiikasta, henkilöstösuunnittelusta ja työterveyshuollon järjestämisestä vastaaminen; kaupungin yhteistoimintajärjestelmän ja työsuojelutoiminnan järjestämisestä huolehtiminen ja; kaupungin työllistämispolitiikasta, työelämän- ja kotoutumisen palveluista vastaaminen sekä Pohjois-Karjalan työllisyysalueen lautakunnan toiminnan seuraaminen.

Kaupunginhallituksen ratkaisuvallaltaan tulevat myös virkojen lakkauttaminen ja perustaminen sekä viranhaltijoiden siirtäminen toiseen virkaan. Lisäksi hallintosäännön henkilöstöasioita koskevassa osassa henkilöstö- ja työllisyysjaostolle aiemmin kuuluneet tehtävät siirtyvät kaupunginhallituksen tehtäviksi. Näihin kuuluvat mm. ohjeiden antaminen virkojen täytössä ja työsuhteisiin valinnassa noudatettavasta menettelystä, kelpoisuusehtojen muuttamisesta päättäminen, palkkausta koskevista yleisistä periaatteista päättäminen, virantoimituksesta pidättämisestä päättäminen ja lomautuksista päättäminen.

9. Muita muutoksia ja viranhaltijaorganisaation muutokset

Tarkastuslautakunnan jäsenmäärää muutetaan siten, että se on nykyisen kahdeksan sijasta liukuva eli seitsemästä yhdeksään. Joensuun kaupungissa on ollut tapana, että tarkastuslautakunnassa on edustus jokaisesta valtuustoryhmästä. Muutoksella varaudutaan siihen, että valtuustoryhmien lukumäärän mahdolliset muutokset vaalituloksen perusteella eivät vaadi erillistä hallintosääntömuutosta tarkastuslautakunnan jäsenmäärään.

Hallintosääntö muutetaan myös niin, että nuorisovaltuuston edustajan osallistumisoikeus kaupunginvaltuuston kokouksiin vakinaistetaan, eikä osallistumisoikeus enää riipu erillisestä valtuuston päätöksestä.

Hallintosääntöön on tehty myös joitakin lähinnä teknisiä muutoksia, kuten pykälänumeroinnin muutokset työllisyysaluetta koskevien säännösten osalta. Lisäksi joihinkin valtuustoa koskeviin pykäliin on lisätty selvyden vuoksi maininta sähköisestä järjestelmästä liittyen mm. läsnäolojen toteamiseen, puheenvuorojen pyytämiseen ja äänestysten toimittamiseen.

Hallintosäännön viranhaltijaorganisaatiota koskevat muutokset ovat vielä osin valmisteltavana ja eikä niitä ole vielä käyty läpi kaikkien niiden viranhaltijoiden kanssa, joita ne koskevat. Tarkoituksena on tuoda viranhaltijaorganisaatiota koskevat muutokset päätettäväksi viimeistään toukokuun valtuuston kokouksessa. Näin ollen tältäkin osin uusi organisaatio voisi aloittaa toimintansa uuden valtuustokauden alussa.

Oheismateriaalina hallintosääntö, johon on tehty ehdotetut muutokset (puhas versio).

Tehdyt muutokset verrattuna voimassa olevaan hallintosääntöön käyvät ilmi oheismateriaalina olevasta hallintosääntövertailuista (vertailu).

Oheismateriaalina yhteenveto hallintosäännön muutosehdotuksista.

Oheismateriaalit ovat luettavissa sähköisessä kokouksessa.

Valmistelija: hallintopalvelut

Kaupunginjohtajan päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää

merkitä tässä vaiheessa tiedoksi hallintosääntöön valmistellut muutokset ja päättää hallintosääntöön esitettävistä muutoksista lopullisesti kokouksessaan 17.3.2025.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaupunginlakimies Mikko Kärkkäinen oli kokouksessa asiantuntijana asian käsittelyn aikana.